

РЕШЕНИЕ

№ 35841

гр. София, 31.10.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XXI КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 03.10.2025 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Силвия Димитрова

ЧЛЕНОВЕ: Евгения Баева
Адриан Янев

при участието на секретаря Росица Б Стоева и при участието на прокурора Ивайло Занев, като разгледа дело номер **5285** по описа за **2025** година докладвано от съдия Силвия Димитрова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.208 и следващите от АПК, вр. чл. 72, ал. 4 от Закона за Министерството на вътрешните работи (ЗМВР).

Образувано е по касационна жалба на В. Е. Б. от [населено място], депозирана чрез пълномощника ѝ адв. М. С. от АК – Я., срещу Решение №1043/19.03.2025 г., постановено по адм.д. №776/2025 г., по описа на СРС, НО, 3-ти състав, с което е отхвърлена жалбата ѝ срещу Заповед за задържане рег. №2283з-1566/26.12.2024 г., издадена от полицейски орган при 04 РУ-СДВР - ст. полицай К. С. П., тъй като задържането е законно и е осъдена да заплати на СДВР юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева. В жалбата се твърди, че решението е неправилно, като постановено в нарушение на материалния закон. Според касатора СРС неправилно е тълкувал, че изискването на АПК административните актове да се мотивират е удовлетворено чрез формалното цитиране на текста на чл.74, ал.2, т.2 ЗМВР. Счита, че в случая не са били налице основания за прилагане на ПАМ, тъй като не е била налице опасност лицето да се укрие или да извърши друго престъпление. Твърди се и че оспорената заповед е издадена в нарушение на чл.6 АПК, тъй като нито административният орган, нито съдът са описали какъв е целеният от задържането резултат, налагащ изключението и как задържането допринася за него. Счита, че така задържаният се оказва лишен от възможност да разбере основанието за задържането и да се защити дори в съдебната фаза на производството. Изложено е също, че не съответства на действителността твърдението, че по време на задържането са извършени процесуално-следствени действия, които не биха могли да бъдат проведени ако Б. не е била

задържана. Тя е дала кръвна проба преди задържането и никакви действия след това с нейно участие не са предприемани и документирани. За неправилен счита и изводът на СРС, че задържането съответства на целта на закона, доколкото не е посочено каква цел преследва и постига то – превантивна или преустановителна. По тези съображения, подробно мотивирани и поддържани в съдебно заседание, се иска отмяна на обжалвания съдебен акт и на заповедта за задържане. От адв. С. се претендира присъждане на разноски за двете съдебни инстанции на основание чл.38 от Закона за адвокатурата за оказана безплатна правна помощ.

Ответникът полицейски орган при 04 РУ-СДВР ст. полицаи К. С. П., не е изразил становище по жалбата.

Участващият в производството прокурор от СГП дава заключение, че решението на СРС следва да бъде оставено в сила като правилно и законосъобразно. Счита, че няма допуснато нарушение на материалния и процесуалния закон от въззивния съд, а полицейският орган е имал правомощие да издаде процесната заповед.

В настоящото производство от страните не са представени нови доказателства за установяване на касационните основания.

Административен съд – София-град, в качеството си на касационна инстанция, като взе предвид наведените в жалбата доводи, и като съобрази разпоредбата на чл.218 АПК, приема следното:

Касационната жалба е подадена в предвидения от закона срок от надлежна страна, при което се явява процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е и ОСНОВАТЕЛНА по следните съображения:

Предмет на съдебен контрол в производството пред СРС е била Заповед за задържане рег. №228зз-1566/26.12.2024 г., издадена от полицейски орган при 04 РУ-СДВР - ст. полицаи К. С. П., по силата на която спрямо В. Б. е била приложена ПАМ по чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР – задържане за срок до 24 часа за времето от 05,37 ч. до 14,20 ч. на 26.12.2024 г. поради данни за извършено престъпление по чл.343б, ал.1 от НК - управление на МПС след употреба на алкохол.

На основание събраните в хода на съдебното производство доказателства СРС е приел за установено, че полицейски служители са спрели за проверка в 05:37 часа лек автомобил „Тойота А.“ с рег. [рег.номер на МПС] , като установили водача В. Е. Б.. При беседа с нея им направило впечатление, че е видимо превъзбудена, усещал се мирис на алкохол, поради което я тествали с „Алкотест Дрегер 7510“, фабр.№ARBV0036 и пробата била положителна 1.23 промила в издиша въздух. Бил съставен АУАН и била съпроводена до УМБАЛ „Св. А.“ С., където дала кръв за изследване.

От изпратени материали по пр.пр. №60261/24г. на СРП, ДП №2649/24 г. на 04 РУ-СДВР, СРС е приел за установено, че същото е образувано за престъпление по чл.343б, ал.1 от НК, без да е привлечено лице в качеството на обвиняем, като според протокол за химическо изследване за определяне на концентрацията на алкохол в кръвта №900/27.12.2024 г. от специализирана лаборатория към УМБАЛ „Св. А.“ - С., в изпратените за изследване проби кръв, взети от лицето В. Е. Б. се доказва етилов алкохол 1.20%, като пробите са взети на 26.12.2024 г. в 07:20 часа, съгласно протокол за медицинско изследване и вземане на биологични проби за употреба на алкохол и/ или наркотични вещества и техни аналози. С постановление на прокурор при СРП от 10.01.2025 г. иззетото МПС лек автомобил „Тойота А.“ с рег. [рег.номер на МПС] е върнато на собственика - В. Е. Б..

При така установеното от фактическа страна СРС е приел, че оспорената заповед е издадена от компетентен орган - полицаи при 04 РУ- СДВР, при спазване на законовите изисквания за форма и съдържание по чл.74 от ЗМВР. Заповедта е мотивирана и съдържа задължителните реквизити по чл.74, ал.2 от ЗМВР, с посочване на фактическите и правните основания за задържането по

чл.74, ал.2, т.2 от ЗМВР. Пределно ясно е записано, че основанията за задържане са данни за престъпление по чл.343б, ал.1 от НК - управление на МПС след употреба на алкохол, каквито данни са били налице. Лицето е било изпробвано с техническо средство за алкохол и е отчетен резултат от 1.23 промила алкохол в издишан въздух. Дало е кръв за изследване и резултатът е 1.20 промила. За същото лице двама полицейски служители са дали показания, че Б. е шофирала във видимо нетрезво състояние и затова е била изпробвана с техническо средство на място на полицейската проверка. За тези обстоятелства е съставена докладна записка, АУАН и талон за медицинско изследване. При това положение СРС е приел, че лицето е било наясно по каква причина са предприети действията срещу него за задържане, за да може да организира защитата си.

СРС е приел, че данните за извършено престъпление са били налични преди издаване на заповедта, респ. преди задържането на лицето, поради което не може да се говори за полицейски произвол и необосновано задържане, което да противоречи на целта на тази мярка - не е да се наложи наказание за установено по категоричен начин престъпление, а да се попречи на заподозрения в извършването му да се укрие или да извърши друго престъпление, както и да осуети наказателно преследване. В случая е ясно, защо е била задържана, както и наличието на достатъчно данни за участието ѝ в извършване на престъпление, както и какви са конкретните данни за престъпление към момента на задържане - данни за управление на МПС след употреба на алкохол. Освен това Б. е била запозната с мотивите за задържането си, тъй като ѝ е показан резултатът от пробата с техническо средство, придружена е от полицейски служители до болнично заведение и е дала кръв за химически анализ, както и в нейно присъствие е съставен АУАН за управление на МПС след употреба на алкохол.

Според мотивите на СРС оспорената заповед съответства с целта на закона - ЗМВР. В тази връзка е изложено, че тази мярка, в зависимост от конкретния случай, би могла да има превантивен или преустановителен характер и се предприема, било с цел да се предотвратят вредните последици от извършено престъпление, било за да осуети прикриването на престъплението, както и с цел започване на разследване срещу вероятния извършител. Затова ирелевантно е дали МПС е иззето още към момент на установяване употребата на алкохол на водача, както и действията по СРС по чл.161, ал.2 от НПК. В конкретния случай Б. е задържана при наличие на обосновано предположение да е съпричастна към престъпление, за което е образувано ДП, с оглед на данните за управление на МПС след употреба на алкохол.

СРС е приел също, че процесната заповед не е издадена в нарушение на принципа на чл.6, ал.2 от АПК за съразмерност. Изложил е, че задържането е пропорционално и съставлява акт на административна принуда, който не противоречи на същността и предназначението на ПАМ по чл.22 от ЗАНН. Същото е продължило няколко часа, когато активно са извършвани процесуално-следствени действия, в това число и със задържаната, а са разпитвани и свидетели.

По тези съображения жалбата е отхвърлена.

Така постановеното решение е неправилно.

Настоящият касационен състав споделя изцяло изводите на СРС, че Заповедта за задържане е издадена от компетентен орган по смисъла на чл. 57 от ЗМВР, в кръга на предоставената съгласно чл.72, ал.1 от ЗМВР компетентност, при спазване на изискванията за форма и съдържание, предвидени в чл. 74, ал. 1 и ал. 2 от ЗМВР, както и че към момента на издаване на заповедта са били налице предпоставките по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, а именно: административният орган е разполагал с данни, от които може да се направи предположение за извършено престъпление от страна на задържаното лице. Съгласно цитираната разпоредба, полицейските органи могат да задържат лице, за което има данни, че е извършило престъпление. В случая към датата и часа на

задържане и преди издаването на заповедта за задържане са били събрани доказателства, обосноваващи предположение за извършено престъпление.

Настоящият състав счита, че дори и да са налице данни, даващи основание да се предположи, че задържаното лице може да е съпричастно към престъплението, предприетата спрямо него мярка трябва да бъде обоснована и съразмерна с целта на закона. В случая по делото липсват данни и доказателства относно спазване изискването на чл. 5 от ЕКЗПЧОС, където са изброени хипотезите, при които ограничаването на личната свобода е допустимо, като изброяването е изчерпателно и се тълкува ограничително. По-специално съгласно чл.5, т.1, б. "с" от ЕКЗПЧОС с цел да се осигури явяване пред компетентния съгласно закона орган, по обосновано подозрение за извършено престъпление, или когато задържането обосновано може да се смята за необходимо, за да се попречи на лицето да извърши престъпление или да се укрие, след като е извършило престъпление. От събраните и приобщени по делото писмени доказателства безспорно се установява, че при извършената проверка е установена самоличността на лицето, извършена е проба за наличие на алкохол с Алкотест дрегер, издаден е талон за изследване, съставен е АУАН, управляваното МПС е иззето, лицето е транспортирано до УМБАЛ „Света А.“, където е дало проба за химически анализ, след което е транспортирана от полицейските органи и е била задържана. Данни за извършвани други ПСД през периода на задържането ѝ няма.

Целта на задържането е да се попречи лицето да се укрие или да извърши друго престъпление. Поради това при задържането и налагането на ПАМ е необходимо да се съобрази и дали е налице обективна необходимост от прилагането ѝ. Същата е с превантивна функция - да се попречи на конкретно лице да извършва престъпления и да се укрива. След като в случая са били събрани всички относими към деянието доказателства, а управляваното МПС е било иззето, както и доколкото през време на задържането не са извършвани други действия с участие на касатора, то задържането ѝ се явява необосновано.

Настоящият състав на АССГ счита, че оспорената заповед е незаконосъобразна поради несъответствието ѝ с целта на закона и в нарушение на принципа за съразмерност по чл. 6 АПК. Задържането за срок до 24 часа по чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР представлява принудителна административна мярка по смисъла на чл. 22 ЗАНН, която се прилага с цел да се предотврати възможността лицето да извърши престъпление или да се укрие. В случая не се установява съответствието на оспорения акт за задържане с посочените цели. Не е ясно и защо Б. е задържан и с какво нейното задържане е допринесло за постигане на преследваната от закона цел. В хипотезите на чл.72, ал.1, т.1 - т.7 от ЗМВР полицейските органи действат в условията на оперативна самостоятелност, но при положение, че се обоснове необходимостта от задържането на конкретното лице. Правомощията на органите на МВР в този смисъл могат да бъдат упражнявани само и единствено, ако резултатът не може да бъде постигнат без прилагането на принудителната мярка, което в процесния случай не се установява. По делото липсват данни Б. да е възпрепятствал действията на полицейските органи, напротив по делото не е спорно, че е съдействала на органите по разследване, които, както вече се каза, са извършили необходимите действия за установяване на извършеното. Липсват и данни, които да налагат ограничаване на личната ѝ свобода за извършване на неотложни оперативно-издирвателни мероприятия. От приобщените доказателства по делото не се установява и никакви неотложни действия или мероприятия да са извършени от полицейските органи с участието на Б. по образуваното досъдебно производство. Следователно целите на разследването са могли да бъдат постигнати и без задържането на лицето. Предвид изложеното настоящият съдебен състав приема, че заповедта за задържане е наложена в противоречие на целта на закона и принципа на съразмерност,

регламентиран в чл. 6 от АПК. Същата се явява и несъобразена с чл.5, т.1, б."с" от ЕКЗПЧОС и превишава целта на закона, тъй като разкриването и предотвратяването на предполагаемото престъпно деяние по никакъв начин не е налагало задържане на Б. и съставлява акт на неоснователна принуда спрямо нея. Административният орган по ЗМВР следва да избере по реда на АПК онази административна мярка, която е най-подходяща в случая, съответна и пропорционална на целите на закона; тази мярка, която засяга в най-малка степен правната сфера на лицето. В настоящия случай правата на лицето са засегнати в по-голяма степен от необходимото за постигане на целите на разследването.

Като не е отчетел това СРС е постановил неправилно решение, което следва да бъде отменено поради допуснато нарушение на материалния закон. При условията на чл.222, ал.1 АПК следва да бъде постановено друго, с което процесната заповед за задържане следва да бъде отменена.

При този изход на спора основателно се явява своевременно направеното от процесуалния представител на касатора искане за присъждане на разноски за адвокатско възнаграждение. Видно от приложените към настоящото дело и към делото на СРС договори за правна защита и съдействие адвокат С. е упълномощен да представлява Б. и в двете производства, като е договорена безплатна правна помощ по чл.38 ЗА. Алинея 2 на същия текст предвижда, че ако насрещната страна е осъдена на разноски, както е в случая, то адвокатът има право на възнаграждение, определено от съда в размер не по-нисък от предвидения в Наредбата по чл.36, ал.1 ЗА. Настоящото дело е административно без определен материален интерес, но попада в Раздел V Възнаграждения за участие в специално уредени със закон производства за една инстанция от Наредба №1 от 9.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа. В чл.35а е предвидено, че за представителство, защита и съдействие на задържано лице по Закона за Министерството на вътрешните работи възнаграждението е 300 лв. Предвид това на адв. С. следва да бъде определено адвокатско възнаграждение в размер на 600 лева за двете съдебни инстанции. Тази сума ЮЛ, чийто орган е издал отменения акт, а именно СДВР, следва да бъде осъдено да му заплати.

Водим от гореизложеното и на основание и на основание чл.222, ал.1 АПК Административен съд - София-град, XXI касационен състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНА Решение №1043/19.03.2025 г., постановено по адм.д. №776/2025 г., по описа на СРС, НО, 3-ти състав и вместо него ПОСТАНОВЯВА:

ОТМЕНЯ Заповед за задържане рег. №228зз-1566/26.12.2024 г., издадена от полицейски орган при 04 РУ-СДВР - ст. полицай К. С. П..

ОСЪЖДА СДВР да заплати на адвокат М. В. С. от АК Я. сумата от 600 /шестстотин/ лева, представляваща адвокатско възнаграждение по договори за правна защита и съдействие по настоящото КА дело №5285/2025 г. по описа на АССГ и по адм.д. №776/2025 г., по описа на СРС, НО, 3-ти състав за процесуално представителство на В. Е. Б. от [населено място].

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ : 1.

2.